

DIARI DE SESSIONS DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

VI legislatura

Vuitè període

Sèrie C - Número 462

Divendres, 25 d'abril de 2003

Comissió del Síndic de Greuges

PRESIDÈNCIA DE LA I. SRA. DOLORS COMAS D'ARGEMIR I CENDRA

Sessió núm. 8, segona i darrera reunió

Í N D E X

Informe

del Síndic de Greuges al Parlament de Catalunya corresponent a l'any 2002 (tram. 360-00008/06)
(continuació) (p. 3)

SESSIÓ NÚM. 8.2

La sessió, suspesa ahir, es reprèn a les dotze del migdia i deu minuts. Presideix la Sra. Comas d'Argemir i Cendra, acompanyada de la vicepresidenta, Sra. Bruguera i Bellmunt, i de la secretària, Sra. Sánchez-Camacho i Pérez. Assisteix la Mesa el lletrat major.

Hi són presents la diputada i els diputats Sra. Alemany Roca, Sr. Comas i Baldellou, Sr. Farguell i Sitges, Sr. Lladó i Isàbal, Sr. Puigdomènech i Cantó i Sr. Salvatella i Suñer, pel G. P. de Convergència i Unió; Sr. Masllorens i Escubés i Sr. Pérez Ibáñez, pel G. P. Socialistes - Ciutadans pel Canvi, i Sr. Ridao i Martín, pel G. P. d'Esquerra Republicana de Catalunya.

Assisteix a aquesta sessió el síndic de Greuges, Sr. Anton Cañellas i Balcells, acompanyat de l'adjunt del Síndic, Sr. Enric Ricard Bartlett i Castellà, i de l'adjunt per a la Defensa dels Drets dels Infants, Sr. Jordi Cots i Moner.

La presidenta

Bé, anem a donar continuïtat a la sessió que vam interrompre el dia d'ahir.

Informe del Síndic de Greuges al Parlament de Catalunya corresponent a l'any 2002 (tram. 360-00008/06) (continuació)

Dono de nou la benvinguda al senyor síndic, als adjunts, als assessors –assessors, assessores– i altres persones de la sindicatura que els acompanyen, i dono la paraula al senyor Anton Cañellas, perquè respongui als comentaris i preguntes que ahir van formular els diferents grups parlamentaris.

El síndic de Greuges (Sr. Anton Cañellas i Balcells)

Il·lustre senyora presidenta, il·lustres senyors membres de la Mesa, il·lustres senyores diputades, il·lustres senyors diputats, torno de nou avui davant de vostès per intentar donar resposta a les preguntes i comentaris que em van formular ahir, en la primera reunió d'aquesta compareixença per presentar l'Informe del 2002.

Primerament, vull agrair-los en nom meu i de tot l'equip els elogis que van fer sobre la nostra tasca, així com també la bona disposició i el suport que sempre hem trobat en aquesta Comissió, en tots i cada un dels diputats que la integren. Quan hom actua amb el convenciment que el Parlament del qual és comissionat li dóna suport, certament ho fa amb seguretat i pot ser més efectiu.

Hem pres nota de les seves observacions i, com sempre, en la mesura de les nostres possibilitats mirarem de donar-los resposta durant els mesos immediats. La major part de les consideracions que em van efectuar en forma de pregunta o bé de consideració general, com fou el cas del diputat senyor David Pérez, feien referència a l'habitatge i a les polítiques socials, que lògicament centraran aquesta intervenció. Amb tot, comentaré abans algunes qüestions generals.

El nombre de visites a la pàgina web, que l'any 2001 va ser més de 5.200, han passat a més de 21.000 l'any

2002, és a dir, un augment del 400%. La nostra presidenta, la senyora Comas, em plantejava si aquest mateix augment s'havia produït en relació amb el nombre de queixes presentades per correu electrònic. El total de queixes presentades per aquest mitjà l'any 2002 va ser de 285, un 6,27% del total, mentre que l'any 2001 va ser de 190, és a dir, hem registrat un augment del 50% en relació amb l'any anterior. Per tant, si bé no és proporcional a l'augment de les visites a la pàgina web –com la mateixa senyora diputada ho preveia–, sí que és també força significatiu i puc dir que continua augmentant, atès que el primer quadrimestre d'aquest any i fins al dia d'ahir s'havien presentat 81 queixes per correu electrònic.

En aquests moments, als promotors de queixes presentades per correu electrònic, els demanem la seva ratificació. Estem treballant per revisar i evolucionar aquest sistema amb la introducció de la signatura electrònica, la qual cosa podria afavorir una major utilització d'aquest mitjà. De totes maneres, la pàgina web és una eina força útil per difondre l'activitat de la institució i, de fet, val a dir que l'èxit en la seva utilització ha sorprès, fins i tot, la mateixa empresa.

També la senyora Comas es va referir al resultat divers de les nostres recomanacions, segons s'adrecin a solucionar un cas concret, on l'èxit és considerable, o tinguin per objecte una qüestió més general. Estic d'acord amb la seva valoració. Només afegiria que, com més diners requereix solucionar el tema objecte de les nostres consideracions, més complicat és fer-ho ràpidament.

El senyor Bonet valorava la cultura pedagògica de la queixa i es referia al fet que calia que les administracions fessin esforços perquè els ciutadans coneguin la utilització dels canals de queixa establerts. Certament, les administracions han articulat ja mecanismes de participació ciutadana que faciliten la seva relació amb la ciutadania. Ara bé, en ocasions, la mateixa naturalesa de les aportacions dels ciutadans, com ara persones que presenten moltes queixes a les administracions amb pocs recursos, en fa difícil la gestió.

Per altra banda, la mateixa organització administrativa encara no ha assumit plenament el valor de les aportacions que es fan, que no s'haurien de rebre pels gestors amb l'esperit de resignació catalana a la qual ahir, humorísticament, es referia el diputat, sinó com una contribució a la millora de la gestió pública.

La senyora Sánchez-Camacho ens preguntava pel grau d'ús de la institució en comparació amb altres síndics autonòmics de l'Estat. Hem consultat les dades publicades als informes de la resta de les defensories, que majoritàriament són de l'any 2001, i el nombre de queixes presentades per particulars va de 1.014 en el Diputado Común de Canarias a 4.556 presentades al Defensor del Pueblo Andaluz. El Síndic de Greuges de Catalunya, com recordaran, se situava a la banda alta, és a dir, en 4.476 queixes. Si ho ponderem amb el nombre d'habitants i sense restar les queixes repetides amb el mateix objecte, rebem una queixa per cada 1.400 habitants aproximadament, respecte a poc més d'una queixa per 900 habitants de l'Aragó, o d'una queixa per poc més de 1.600 habitants a Andalusia.

Els mitjans de comunicació en general i la premsa en particular són una valuosa eina de treball per a nosaltres; a més d'ajudar-nos a la tasca de divulgar la institució i donar a conèixer la nostra feina, són també una font d'informació de casos i realitats que no ens arriben a través de les queixes dels ciutadans. Aquesta informació periodística ens porta a vegades a iniciar actuacions d'ofici. L'any 2002, gràcies a la informació dels mitjans de comunicació, hem iniciat actuacions d'ofici sobre el mal estat dels jutjats de la Bisbal d'Empordà, o sobre la seguretat privada en espais públics arran de la mort violenta d'una persona en el complex del Maremàgnum de Barcelona.

Perquè la informació periodística estigui més o menys a l'abast de tot l'equip del Síndic, diàriament es fa un recull de premsa a partir dels onze diaris d'arreu de Catalunya que arriben a la institució. El criteri de selecció de notícies és principalment recollir totes aquelles informacions susceptibles de donar lloc a una possible actuació del Síndic i de casos que ja estan en tramitació. Es fa un seguiment especial de les cartes al director, en ser una font directa d'informació del ciutadà. En casos puntuals, també es graven programes televisius.

El senyor Lladó em va preguntar quina relació teníem amb els síndics municipals de greuges. Aquesta figura, potenciada després de l'aprovació de la setena modificació de la Llei municipal, és un òrgan complementari municipal que els ajuntaments poden crear o no i que té tasques de control. Fa unes setmanes, a Santa Coloma de Gramenet, es va celebrar la cinquena reunió dels síndics municipals, en la qual, com en les anteriors, ens van convidar. A Catalunya ja en són més de vint. Nosaltres, des del primer dia, intentem col·laborar-hi; facilitem la informació que ens demanen i, en alguns casos, els demanem un suport que fins ara sempre ens han prestat. Cal dir també que és una realitat heterogènia; no tots tenen els mateixos recursos ni la mateixa influència davant de l'ajuntament que els nomena.

Alguns ens han plantejat la petició que els trametéssim tots els assumptes que afecten el seu ajuntament. Nosaltres pensem que això no és possible sense un canvi legislatiu que aprovi aquest Parlament. Les competències del Síndic de Greuges de Catalunya no s'han modificat, no han disminuït per la creació dels síndics municipals. Això no obsta perquè des del respecte i la lleialtat a la tasca de cadascú hàgim de col·laborar activament per servir millor a tots els ciutadans.

Tot seguit, senyores diputades, senyors diputats, passo a comentar aquelles qüestions que ens van plantejar relacionades amb els diversos capítols de l'Informe.

Administració general. El Grup d'Esquerra Republicana de Catalunya es va referir a la publicitat institucional. Jo estic d'acord que cal valorar, quan s'ha de gastar, quins límits s'han de posar. En ocasió d'una queixa presentada per un diputat al Parlament de Catalunya i per un grup polític, hem realitzat algunes reflexions sobre el tema de la publicitat institucional, i així ho hem traslladat a la ressenya d'unes queixes que figuren en l'Informe. Així recordàvem el paper que per la Llei 18/2000 té conferida la Comissió Assessora sobre Publicitat Institucional com a ens de control. Allà dèiem que és el mateix Parlament de Catalunya, si ho considera

oportú, amb l'impuls d'un determinat desplegament d'aquesta Llei o unes iniciatives legislatives, qui haurà de determinar les mesures que s'han de prendre en relació amb les publicacions pagades amb fons públics per aprofundir en un contingut informativament plural.

Aprofitem per recordar que l'article 6 d'aquella Llei estableix que l'esmentada Comissió ha de garantir que aquesta publicitat es dugui a terme amb plena subjecció als criteris d'eficiència i economia i que la despesa pública s'ha d'efectuar mitjançant una assignació equitativa dels recursos públics.

Dret de petició. Del marc normatiu regulador de l'exercici del dret de petició no es desprèn una obligació de les administracions públiques de difondre aquesta institució en la línia del que esmentava ahir l'illustre senyor Bonet. En canvi, la tramitació correcta de l'escrit de petició, la resolució en termini i, a més a més, de forma motivada és obligació del poder públic enfront del qual s'exerciti el dret. En tot cas, l'absència d'obligació legal no exonera del compromís dels poders públics de donar a conèixer la possibilitat d'exercitar aquest dret, el qual esdevindrà més usual i comú per a la ciutadania en la mesura que aquests poders públics respectin el contingut de la resposta que preveu la legislació reguladora.

Habitatge i urbanisme. Tots els grups, en una forma o altra, s'han referit al mercat immobiliari. La lliure actuació de la llei de l'oferta i de la demanda en el mercat immobiliari ha produït una alça de preus. Certament, en aquesta alça han intervingut una sèrie de factors i d'agents que han aprofitat aquesta llibertat per obtenir un lucre. Si aquest mercat deixa de tenir l'atractiu de guany fàcil i ràpid, els agents no relacionats directament amb la construcció i que han propiciat aquest augment de preus desviaran les seves inversions en altres mercats més lucratius. L'aigua, la llum i el gas es consideren serveis de primera necessitat; en canvi, l'habitatge, tot i que segons la Constitució tothom en té el dret, resta lliure a les lleis que regulen el mercat.

Quant al mercat immobiliari, es pot incidir en la demanda o es pot incidir en l'oferta. Les administracions s'han centrat més en la demanda, amb l'establiment de les línies d'ajuts per a l'adquisició d'habitatges, però cal no oblidar l'oferta. De les mesures possibles per controlar l'oferta, algunes ja s'han previst: creació de patrimoni públic, foment de la compra i urbanització privada del sòl, ajuts a la promoció privada i oferta d'habitatge públic. No oblidem, però, que hi han altres línies d'intervenció pública, i citem a tall d'exemple el tractament fiscal de les vendes i de les plusvàlues. El foment del lloguer d'habitatges a uns preus assequibles i més atractius que la compra i el foment de la rehabilitació són altres mesures importants a tenir en compte.

Ús del sòl reservat per a habitatges protegits. Ens consta –i així mateix s'ha admès des d'alguns ajuntaments– que, per tal de satisfer necessitats financeres, s'ha tret a subhasta sòl de patrimoni municipal. No disposem, però, de les dades concernents al percentatge d'aquest sòl que s'ha transmès.

Ajust tipologies plans d'habitatge. En l'Informe corresponent a l'any 2000 ja ens vam referir a l'ajust dels

requisits establerts als plans d'habitatge, en concret al preu màxim de venda, a la realitat del mercat. Certament, tot i l'alça de preus màxims, el preu de venda és en major mesura als municipis de l'àrea metropolitana molt superior. Aquest és un obstacle perquè els possibles beneficiaris dels ajuts puguin acollir-se als plans d'habitatge. D'altra banda, ens consta que en molts casos la diferència de preu es liquida en diners negres.

Valorem positivament l'esforç de l'Administració catalana a adequar els plans a la nostra realitat econòmica i social. Tanmateix, som conscients que aquest esforç no arriba a ser del tot eficaç, degut al ritme d'increment del mercat. Però –i així ho diem en l'Informe– l'equiparació del preu màxim de venda establert normativament i el preu de mercat seria una contribució de l'Administració a aquest increment de preus que s'intenta controlar amb altres mesures.

Frau d'habitatge de protecció oficial. En l'Informe de l'any 2000 ja vam denunciar les vendes fraudulentament protegides per preus superiors als màxims establerts per la normativa reguladora de la protecció oficial. En aquest sentit vam proposar que en la compravenda d'habitatges de promoció pública s'apliqués la figura de la venda a carta de gràcia. La Llei 2/2002, d'urbanisme, ha recollit aquesta recomanació nostra, i la compravenda a carta de gràcia s'inclou com a mesura de garantia per fer efectiu el compliment de les limitacions quant a transmissions establertes per la legislació vigent. Algun diputat d'aquesta Comissió hi té alguna cosa a veure.

Tot i amb això, som conscients que la utilització de la compravenda a carta de gràcia no comportarà per a l'Administració més informació i control de les transmissions fraudulentament que es puguin efectuar. Ara bé, si aquestes transmissions arriben a coneixement de l'Administració arran de denúncia o com a conseqüència de la seva activitat inspectora, tindrà al seu abast el mecanisme per recuperar l'habitatge i reincorporar-lo al mercat d'habitatges protegits, per tal que compleixi la seva funció social.

Desafectació de béns patrimonials. La recuperació per part dels ajuntaments d'aquells sòls o immobles que havien cedit per a un ús o utilitat pública comporta un increment de patrimoni municipal i una font de finançament. Ja hem comentat en altres ocasions la rigidesa de sistema financer de les entitats locals. Des d'aquesta perspectiva, la subhasta del patrimoni ve inspirada per un principi de rendibilitat.

No obstant això, cal considerar la necessitat d'habitatge, l'escassetat de sòl en les grans ciutats com Barcelona. En aquest sentit, fóra desitjable que, si aquest sòl es posa en mans privades, hi hagi com a mínim un compromís del promotor de construir habitatges protegits. D'aquesta forma, aquest patrimoni revertiria en la comunitat, per satisfer aquesta necessitat actual de la població.

Requalificació de terrenys d'equipaments. El senyor Puigdomènech, que va haver de fer equilibris amb el rellotge, ens va preguntar al passadís sobre la requalificació de terrenys destinats a equipaments per construir habitatges. La reserva de sòl per a equipaments té

com a objectiu dotar els barris d'aquells serveis necessaris per a les comunitats; el planejament municipal ha de preveure quins equipaments són necessaris i efectuar aquesta reserva. La utilització d'aquests terrenys amb finalitats residencials comporta un augment de la densitat de la població del barri i la privació d'alguns d'aquests serveis. Es tracta d'un conflicte entre la necessitat d'habitatge i la consecució d'un nivell apropiat de qualitat de vida dels residents. Com en altres ocasions, caldrà ponderar a quin interès es dona prioritat i fins a quin punt.

Queixes d'urbanitzacions. La major part de les queixes en relació amb l'execució d'urbanitzacions es refereixen a assentaments de fa vint i trenta anys, ara en procés de legalització o de regularització. Molts d'aquests assentaments són a hores d'ara de residents empadronats al municipi. Hem de pensar que qui els anys setanta va comprar un terreny en un d'aquests assentaments ho va fer perquè el preu del sòl era assequible, i era assequible precisament perquè no estava urbanitzat. A hores d'ara, aquelles persones, molts d'ells jubilats o joves, no tenen la capacitat econòmica necessària per fer front a les despeses d'urbanitzar. Per això incidim en la necessitat, no tant que les administracions financin una part d'aquestes urbanitzacions, tret d'allò que faci referència al sistema general, sinó que a l'hora de dissenyar-les es tingui en compte la realitat social i econòmica dels propietaris.

Medi ambient. La il·lustre senyora presidenta, senyora Comas, es va referir a l'anàlisi de la Llei 10/2001, del Pla hidrològic nacional, que vam tenir ocasió de realitzar arran de la tramitació d'una queixa. Entre les alternatives per paliar el dèficit de recursos hídrics de l'arc mediterrani, atès que les úniques alternatives que han previst els plans hidrològics de conques són les transferències, el PHN només regula aquesta opció. Mitjançant aquest estudi, vam analitzar des de diversos vessants la congruència de l'articulat d'aquesta Llei amb els principis i normes del dret comunitari en matèria de medi ambient. Un d'aquests principis és el de la correcció dels atemptats contra el medi, preferentment en el seu origen.

En el text normatiu es combina aquesta opció de transferència de recursos hídrics amb alguna referència a la necessitat de potenciar una gestió eficaç de les aigües o de protegir els aqüífers. Ara bé, l'exigència derivada del dret comunitari és intentar corregir la manca d'aigua en el lloc on es produeix. Respectar aquest principi implica considerar els transvasaments com una mesura a adoptar davant del fracàs o la insuficiència d'altres possibles fórmules o solucions, és a dir, la millora de les canalitzacions per evitar fuites per filtracions i evaporacions, dessalinització, reutilització de l'aigua per a segons usos, imposició de mecanismes d'estalvi, etcètera.

Problemàtica acústica que generen les activitats i possible situació d'indefensió dels veïns. La tramitació de qualsevol activitat de les incloses en els annexos de la Llei d'intervenció integral de l'Administració ambiental comporta la presentació, juntament amb el projecte tècnic, d'un estudi d'impacte acústic; això és una innovació de la Llei contra la contaminació acústica.

Aquest estudi ha d'analitzar si el nivell d'immissió acústica de l'activitat és compatible o no amb el seu entorn i preveure en funció del resultat l'establiment d'un projecte d'aïllament que asseguri la no-superació dels valors límits d'immissió.

Cal afegir-hi la necessitat de dur a terme ràpidament el desenvolupament reglamentari que la Llei demana, per poder complir amb les previsions que la mateixa Llei fixa. Aquest desenvolupament ha de donar els criteris per a l'elaboració dels mapes de capacitat acústica, que han de ser aprovats pels ajuntaments en el termini de tres anys.

D'altra banda, no oblidem que els ajuntaments també disposen de prou instruments per fer front a les molèsties generades per la concentració d'establiments, als quals ens vam referir en l'Informe de l'any 2000. Entre aquests mitjans hi ha l'aprovació d'ordenances que regulin distàncies mínimes i altres limitacions, amb l'objectiu d'evitar els efectes acumulatius que ocasiona la concentració d'aquestes instal·lacions.

Telefonia mòbil. Les queixes darrerament tramitades en matèria de telefonia mòbil, a què feia referència el senyor Soy, fan referència a instal·lacions situades a prop dels domicilis dels interessats, les quals no estan legalitzades. En aquests casos requerim l'Ajuntament perquè actuï, si no ho ha fet ja, ordenant-ne la legalització, si és possible, o si no ho fos, el seu desmantellament. En moltes ocasions, però, consta dins de l'expedient municipal la certificació del compliment dels nivells de referència previstos en les disposicions normatives, que ha estat lliurada per l'operadora titular de la instal·lació. El nombre de queixes, efectivament, ha disminuït una mica.

Sanitat. La senyora Sánchez-Camacho ens demanava uns aclariments en relació amb els recursos destinats a la salut mental. En l'Informe, després de remarcar l'increment de la partida sanitària que s'hi destina, comentem la manca de serveis comunitaris i assistencials alternatius a l'hospitalització. Es tracta d'aquells serveis que posen èmfasi en la rehabilitació dels malalts, la reinserció o la inserció laboral. Igualment, comentem la qüestió de l'equitat territorial dels serveis, a la qual recordo que l'any passat es referia amb caràcter general l'illustre senyor David Pérez. Tots aquests serien els punts sobre els quals caldria insistir més.

Consum. El Grup d'Esquerra Republicana, el Grup Popular i Socialistes - Ciutadans pel Canvi han fet diverses reflexions. El senyor Bonet denunciava en la seva intervenció la pràctica, cada vegada més estesa, de determinades empreses que proven de captar clients mitjançant trucades al seu domicili. Aquesta pràctica evidencia que disposen de dades personals que el ciutadà no els ha facilitat. Certament, en aquests casos hi pot haver un ús i una cessió de dades personals contrària a les normes que regulen aquesta matèria. Aquest ús és sancionable per l'ens que té encomanada la tutela dels drets dels ciutadans en aquest àmbit, tot i que, com l'illustre diputat reconeixia, les dificultats per identificar l'empresa que fa ús d'aquestes dades en fa molt difícils la denúncia i la sanció.

Un comentari, tot seguit, sobre les queixes dels ciutadans que tenen dificultats per donar de baixa un servei

contractat amb una empresa de telecomunicacions i els perjudicis que això els ocasiona.

Primer hem d'assenyalar que, en tractar-se d'un conflicte que es produeix en el marc d'una relació privada, el Síndic només pot orientar el ciutadà sobre les vies de reclamació de què disposa. Sí que vull destacar, però, que la sensació de desprotecció que sovint té el ciutadà quan es troba en aquests conflictes ve provocada, en bona mesura, per les dificultats per comunicar-se per escrit o de forma presencial amb l'operador i pel fet que el ciutadà té la percepció que no disposa de mecanismes eficaços i àgils per resoldre aquests conflictes.

En relació amb el cas del tancament de centres d'ensenyament d'idiomes, dono resposta a la qüestió que ahir em plantejava la senyora Sánchez-Camacho. El Departament de Treball, Indústria, Comerç i Turisme ens ha facilitat la informació complementària que li havíem demanat, poc abans de cloure la redacció de l'Informe, en relació amb els centres que van tancar, però no ens ha indicat encara quin és el seu determini pel que fa a les consideracions que li vam formular sobre aquest assumpte.

Treball i pensions. Intervencions de diversos il·lustres senyors diputats i il·lustres senyores diputades van comentar amb deteniment la temàtica de treball i pensions. La senyora Sánchez-Camacho, que és una experta en la matèria, en va fer diverses.

Cal dir que en l'àmbit laboral només hem rebut una queixa en què manifestament es podrien haver vulnerat drets fonamentals en el treball. Malgrat les garanties legals i judicials corresponents i les competències del Síndic, vam intentar mitjançar entre l'empresa i el treballador. En no ser això possible, l'assumpte resta sotmès a la tutela judicial, sens perjudici d'haver-ne informat la direcció lletrada de l'afectat i traslladat l'expedient al nostre homòleg estatal.

En relació amb els comentaris sobre el *mobbing*, val a dir que la identificació ràpida de les situacions d'assetjament moral en el treball és decisiva per evitar els greus danys a la víctima que se'n poden derivar. La prevenció és, sens dubte, la millor eina per lluitar contra aquesta malaltia emergent. Per això, i d'acord amb allò que indica el Centre Nacional de Condicions de Treball, cal avaluar els riscos derivats del treball a cada centre de treball, tot responant al mandat legal de la Llei de prevenció de riscos laborals.

Sinistralitat. La nostra proposta de donar més informació a les empreses petites i mitjanes per a la promoció de la millora de l'educació i el foment de la cultura preventiva porta causa de les queixes de determinades empreses inspeccionades i sancionades, empreses a les quals s'exigia el compliment estricte de les normes de seguretat laboral quan l'índex de sinistralitat en el sector i en les empreses era quasi inexistent; moltes d'aquestes empreses eren molt petites i de caràcter familiar. En definitiva, plantejàvem al Departament de Treball si, amb recursos d'inspecció limitats, calia prioritzar les accions inspectores en aquell àmbit o en altres àmbits amb els índexs de sinistralitat més grans.

Uns mots també per respondre a les preguntes en relació amb les polítiques actives d'ocupació i la gestió de

l'Administració de la Generalitat en l'àmbit de la intermediació laboral. Efectivament, fomentar la plena ocupació també és tasca del Govern de Catalunya, que des de l'any 1997 té transferides les competències en matèria d'ocupació, formació i intermediació.

Hem rebut queixes de les deficiències de les oficines d'ocupació del Govern en tasca d'informació als aturats, així com també de la seva coordinació amb l'entitat gestora de l'Inem. Per això vam suggerir la millora de l'eficàcia del nou Servei d'Ocupació de Catalunya. Les polítiques actives d'ocupació són un element fonamental de l'estat de benestar i se situen en el centre del debat sobre les intervencions en el mercat de treball i les accions contra l'atur.

Hi ha crítiques en el sentit que aquestes polítiques no parteixen d'una anàlisi rigorosa de les necessitats formatives i del mercat de treball. Per això hem dit que el desplegament del SOC, amb una participació més efectiva dels agents socials i de les administracions locals en la definició d'objectius, en millorarà l'eficàcia.

Gent jove. Aquest va ser un tema que va suscitar la senyora Alemany, en nom del Grup de Convergència i Unió. La precarietat laboral dels joves, entre altres, l'hem criticada en tots els informes presentats al Parlament. Enguany també hem comentat els ajuts a les empreses que contractin treballadors que cerquen la primera feina i dels menors de vint-i-cinc anys, compromís assolit pel mateix Govern de Catalunya a la disposició addicional 30 de la Llei de pressupostos de l'any 2003.

Serveis socials; pobresa. Tots els grups s'han referit d'una manera o altra a les polítiques socials i han explicat, penso, una substancial coincidència amb el nostre diagnòstic. Algun grup ens demanava si podríem fer algunes propostes concretes sobre incorporació de prestacions. Jo voldria remarcar-los que el tomb, el canvi més important que em sembla que podem fer passa per prioritzar la resposta social a la pobresa.

Fa unes setmanes, vam assistir a una reunió convocada per l'Associació Rauxa, en la qual van participar diferents entitats compromeses en aquesta tasca; el mateix molt honorable president del Parlament hi era. La conclusió de les organitzacions assistents era que s'havia de fer una mena de *lobby* que posés veu en aquesta necessitat. Penso que vostès, des de la Comissió de Política Social i d'altres, han treballat força en polítiques concretes; també ho fan les administracions. El que ens cal és prioritzar-ho, dedicar-hi més recursos, assumir que això és molt important –molt important.

Les barreres arquitectòniques. Les barreres arquitectòniques en els espais públics, en les edificacions i en els mitjans de transport limiten greument el dret a desplaçar-se lliurement i autònomament de les persones que pateixen alguna limitació física. Malgrat que les millores en l'accessibilitat són evidents, la situació no és homogènia en tots aquests àmbits ni en tot el territori. Així, no tots els mitjans de transport públic ni totes les ciutats es troben a hores d'ara al mateix nivell d'accessibilitat.

S'apropa la fi del termini d'adaptació que estableix la Llei de l'any 1991, de promoció de l'accessibilitat i

supressió de barreres; aquest termini, com saben, finalitza el novembre del 2006. És per això que alertem en l'Informe que difícilment es complirà l'objectiu de plena adaptació en tots els àmbits sense un esforç considerable i concentrat en un període relativament curt.

En el Llibre segon de l'Informe, a què expressament s'han referit diversos grups també, la senyora Alemany i el senyor David Pérez, fem algunes consideracions sobre l'atenció a la gent gran dependent. En aquest document hem volgut situar les diferents dimensions del problema i identificar les principals línies de debat que hi ha actualment plantejades. Així doncs, el text vol promoure la reflexió i impulsar el debat sobre aquest important problema que té plantejat la nostra societat.

Aquest document forma part d'un treball més ampli que estem desenvolupant sobre aquesta matèria i que ens agradaria que culminés amb la presentació d'un informe extraordinari. Per això el seu contingut s'orienta més a promoure a la reflexió que la formulació de suggeriments concrets, tasca que hem procurat reservar per a l'informe definitiu. En ell inclourem també algunes propostes concretes, encara que siguin molt modestes, respecte als drets que, al nostre entendre, haurien de ser reconeguts a la gent gran dependent.

Amb tot, hem pogut avançar ja algunes de les mesures que creiem que cal prendre per fer front a aquest problema. Així, creiem que cal potenciar sobretot l'atenció domiciliària i que cal trobar una fórmula adequada per al seu finançament. S'han de potenciar igualment altres mitjans alternatius a l'ingrés residencial, com ara els centres de dia i el suport als familiars que assumeixen l'atenció a la gent gran. D'altra banda, i en relació amb la tutela, creiem que s'han d'incrementar els mitjans disponibles en l'àmbit judicial, per donar efectivitat a la protecció de les persones grans incapacitades. Això aniria, doncs, en la línia de la proposta que comentava la senyora Alemany.

Justícia; seguretat ciutadana. Jo comparteixo la creença que la violència, quan n'hi hagi d'haver, ha de ser un monopoli dels poders públics. L'externalització del servei com a forma de gestió de determinats aspectes col·laterals s'ha de preveure amb cautela. En tot cas, s'ha de respectar estrictament el sistema de garanties fixat en el nostre ordenament jurídic.

Pel que fa a les queixes sobre seguretat ciutadana a la ciutat de Barcelona, a què al·ludia el senyor Lladó, n'hem detectat una disminució. Pensem que l'increment de les dotacions policials s'ha notat; per tant, sembla que les crítiques constructives que vam efectuar en el seu moment no eren gratuïtes.

Justícia. Els grups d'Iniciativa per Catalunya Verds i Popular ens han demanat una valoració de la reforma del Codi penal en matèria penitenciària. Hi ha un acord força unànim d'atribuir l'augment de població reclusa a l'increment de l'activitat de l'aparell jurídicopenal –policies, jutges, etcètera– i, sobretot, a l'enduriment generalitzat de les penes que ha comportat el nou Codi penal, de 1995.

Malgrat que hi ha un enduriment de les penes, especialment en els delictes més habituals –per exemple, contra la propietat o el tràfic de drogues–, el que més afecta

el nombre de presos és l'eliminació de la redempció de condemnes pel treball i el bon comportament. Dit molt esquemàticament, no és que entri més gent a la presó, sinó que la que hi entra triga més temps a sortir-ne.

A l'hora de fer valoracions, cal recordar que aquest efecte va ser considerat pel legislador; no és, doncs, un efecte imprevist, sinó que és conseqüència d'una decisió pensada. El que tal vegada no es va preveure és la poca aplicació de les mesures penals alternatives a la presó. Igualment, el poc ús dels mecanismes de reducció del temps de presó que el Codi penal anuncia, com ara la llibertat condicional o l'indult particular i el descens de la concessió de permisos, també ajuda a la massificació de les presons.

Penso que hi ha una qüestió d'inèrcies. Qui ha d'aplicar la llei –jutges, fiscals, advocats– i la mateixa societat que s'ha dotat d'ella, té interioritzat que la resposta al delictes és la presó, no una mesura alternativa. Cal treballar per canviar aquestes inèrcies, amb vista a garantir la reinserció i donar-nos major seguretat. Tot i que qualsevol política és millorable, considero que el Govern de Catalunya ha assumit força aquest repte, però, hi insisteixo, els jutges, el Ministeri Fiscal, la societat que es mobilitza davant de determinats fets, també han d'interioritzar-lo.

El desembre del 2002, dels 8.179 ciutadans que complien una condemna a Catalunya, només 574 es beneficiaven de les mesures alternatives a la presó; és a dir, un 7% del total. D'aquest total, 64 corresponen a treballs en benefici de la comunitat; 215 vivien fora de la presó, però subjectes a obligacions dictades pels tribunals, i la resta gaudien de la suspensió de la pena, condicionada al fet de no tornar a delinquir.

L'èxit d'aquesta opció inclosa en el Codi penal es demostra amb una altra dada: de cada cent sentències que es dicten condemnant a presó, només una canvia l'internament per una mesura alternativa. El fet que un condemnat pugui canviar presó per una mesura alternativa depèn només de la voluntat del jutge, ja que el Codi penal no ho preveu com una norma d'obligat compliment. Quan un jutge dicta una mesura alternativa, ha de començar aleshores un seguiment del cas, per vigilar que el penat compleixi les mesures rehabilitadores. Aquest fet comporta un treball extra en uns jutjats ja prou carregats de feina.

Un dels elements que pot ajudar a canviar aquesta tendència és la posada en marxa dels jutjats d'execució penal. El mes de gener n'han començat a treballar quatre a Barcelona.

Se'ns va preguntar també si amb més empresonaments s'estan evitant delictes. La presó, evidentment, té un component en si mateix preventiu, però cal valorar també el grau de reinserció –per tant, de seguretat segura futura per al conjunt de la societat– i el grau de rescabament a la víctima que amb una mesura o una altra s'aconsegueix. Entre la pena de presó –la més greu que es pot imposar– i la multa –la més lleu–, hi ha d'haver altres mesures. Omplir les presons no creiem que sigui l'única solució.

Se'ns va preguntar també sobre si hi ha millores per evitar la massificació en els centres penitenciaris. Tal

com diem en el nostre Informe, per pal·liar la situació actual, el Departament de Justícia i Interior ha pres diverses mesures que impliquen crear 964 places noves, fins que la substitució dels centres penitenciaris sigui una realitat. També s'ha elaborat un pla, el 2003-2008, amb més dotació de recursos per pal·liar els efectes de la massificació. D'altra banda, destaquem i remarcuem la gran importància que té la imminent entrada en funcionament de la Unitat Psiquiàtrica Polivalent.

Ara bé, de les 964 places anunciades, algunes ja creades, ja estan ocupades si hem de respectar les previsions legals. És per això que hem efectuat les consideracions que ja coneixen.

Pel que fa a les reformes legals que entraran en vigor, com ara la generalització dels judicis ràpids, em remeto a les observacions que el president del Tribunal Superior de Justícia o el fiscal en cap de Catalunya han efectuat en relació amb les dotacions de recursos humans i materials necessaris per tal d'aplicar-les.

Infants. Pel que fa a la Llei de suport a les famílies, esmentada per la senyora Dolors Comas, creiem que en principi és bo l'establiment de mesures que afavoreixin el benestar de la família. En aquest sentit, volem recordar que la Resolució 194/III del Parlament de Catalunya diu en el seu punt 3 que cal tenir en compte que el benestar de l'infant va íntimament relacionat amb el de la família. El compliment d'aquesta Llei demana, per descomptat, un desplegament posterior, mitjançant un pla i uns programes específics per a cada una de les previsions establertes.

En relació amb el comentari del senyor Carles Bonet, en l'actualitat l'estudi i la validació de les famílies adoptants es realitza per entitats degudament autoritzades, a les quals es delega aquesta funció. L'Institut Català de l'Acolliment i l'Adopció ha de vetllar perquè tot el procés es porti a terme en interès de l'infant. També pel que fa a l'adopció internacional, hem de destacar que l'esmentada Llei de suport a les famílies preveu els ajuts a les famílies adoptants d'infants estrangers, per les despeses que l'adopció comporta.

Respecte a l'acolliment familiar, comentat per la senyora Alicia Sánchez-Camacho, en els informes dels darrers anys hem manifestat la necessitat de promoure activament aquest recurs. Així ho hem dit a bastament al Govern, al qual hem preguntat també sobre les possibilitats d'establiment de famílies acollidores professionals. Aquest recurs no s'ha creat encara. Aquests suggeriments han estat efectuats arran de les necessitats recollides a través de les visites efectuades en els centres residencials d'acció educativa i d'altres serveis de protecció a la infància, així com també de l'anàlisi de les estadístiques rebudes regularment dels departaments competents.

En relació amb els ajuts a les famílies, qüestió també plantejada pel senyor David Pérez, hem manifestat en anteriors informes la conveniència d'atorgar-los a les famílies per a la cria dels seus fills. En aquest sentit ens remetem al que s'exposa en l'Informe, és a dir, que aquest ajut hauria de tenir un caràcter global i que hauria d'incloure prestacions econòmiques, flexibilització laboral, serveis d'atenció en el domicili i plaça

d'escoles bressol, a fi de configurar un sistema universal d'atenció als infants per mitjà de l'ajut a les seves famílies.

A la pregunta sobre la situació dels parcs públics de joc, formulada pel senyor Soy, volem recordar que l'informe específic sobre aquest tema no tenia per objecte comprovar el seu estat material, sinó que volia ser una guia perquè en la seva planificació es tinguessin en compte no solament la qualitat dels materials i els aspectes de seguretat, sinó els pressupòsits pedagògics dels parcs. Cal fer esment en aquest punt de la Resolució 106/VI, de l'any 2000, sobre la regulació i la planificació dels espais de joc, pendent de compliment, que tractava de la conveniència d'una regulació que comprengui tots aquests aspectes.

Per acabar l'apartat d'infants, en resposta a la demanda, formulada també pel senyor Soy, de quines haurien de ser les situacions prioritàries per prestar-hi atenció, destaquem la necessitat de vetllar per la igualtat d'oportunitats en l'educació, la satisfacció dels drets de participació, l'atenció a les famílies per a la criança dels seus fills, la promoció i adequació dels recursos alternatius a la família, la justícia juvenil i l'atenció dels infants immigrants no acompanyats. Precisament la nostra institució, amb el propòsit de contribuir a la possible resolució dels problemes d'aquests infants, ha realitzat gestions personals per establir un marc de col·laboració amb la Fundació Hassan II amb seu a Rabat.

Violència contra les dones. En la presentació d'ahir deia que, des del reconeixement de la tasca que efectuen els professionals que intervenen en aquesta matèria, hem de reclamar més eficàcia. Amb això volia indicar que la tasca no és prou efectiva, com a conseqüència de situacions com ara la manca de coordinació de les derivacions, de dèficits de coordinació entre les diferents administracions i departaments que intervenen.

El Grup Popular i el de Convergència i Unió me'n demanaven una valoració; ho intento resumint molt. Hi han aspectes que funcionen amb un alt grau d'eficàcia, i d'altres que no tant. A tall d'exemple, el funcionament de les cases d'acollida i la feina que en aquestes es duu a terme ens semblen molt, molt positius. En canvi, es presenten deficiències pel que fa a la manca de serveis especialitzats d'urgències.

Passo també molt breument sobre el tema d'immigració. El senyor Lladó em demanava si considerava que la manca de sobirania política és un dèficit important a l'hora d'acollir la immigració. Veig que l'il·lustre diputat, amb l'habilitat que el caracteritza, vol que, per variar, l'Informe del Síndic, per una vegada, també sigui útil a la majoria; i ho dic perquè sé que m'accepta la broma. Certament, més sobirania implica més capacitat d'autoorganitzar-se; els efectes dels encerts o dels errors són conseqüència dels encerts o dels errors propis, no dels altres. De tota manera, avui, una adequada coordinació i una lleial cooperació entre les administracions poden millorar-ne l'acollida, tot i les limitacions de sobirania.

Amb tot, penso que el nostre ordenament constitucional permet una major presència de l'Administració

autònoma, i també de la local, en la gestió del flux migratori que la que tenen avui. Que això es concreti requereix un acord entre els actors implicats. En aquest sentit, una oficina a l'estranger sense la cooperació de l'Administració exterior de l'Estat, em temo que no sigui gaire efectiva. Per això cal trobar punts d'acord.

Avui mateix, sense canvis normatius i en l'interior del territori, la coordinació hauria de millorar. Estic pensant, per exemple, en les dificultats de posar en pràctica el pla d'ensenyament amb l'arribada en comptagotes i durant el curs escolar dels fills dels immigrants. El coneixement del Departament d'Ensenyament dels visats de reagrupament familiar en què els possibles agrupats són menors d'edat i el nombre dels que s'atorguen amb les dades del seu futur lloc de residència, circumstància que les subdelegacions del Govern coneixen, permetria millorar els processos d'organització i planificació de l'ensenyament. Estic segur que, si el Departament d'Ensenyament ho demana, se'ls hauria de facilitar.

El senyor Lladó, en un exercici també de col·laboració d'intergrup, ens recordava ahir la demanda que en diverses ocasions ha efectuat el senyor Ridaó de divulgar el coneixement de la institució i d'estudiar-ne la seva descentralització. Precisament la preocupació que vaig traslladar a aquest Parlament –la senyora Bruguera, que ens va ajudar, ho recordarà– de nomenar un adjunt per als drets de l'infant, en compliment de la modificació de la nostra Llei reguladora, respon a l'objectiu d'apropar la institució als nens, objectiu que penso que hem assolit de forma satisfactòria.

Per altra banda, hem difós el coneixement de la institució, no només en l'àmbit català, sinó també en l'àmbit internacional. Com vostès saben, hem vetllat per donar a conèixer no sols la institució del Síndic de Greuges, sinó totes les institucions catalanes i, per tant, Catalunya, a nivell internacional amb diverses activitats. Entre aquestes, citaria el Programa de cooperació als Balcans; les estades del personal de defensories de països iberoamericans a la nostra institució; la participació activa a les organitzacions d'*ombudsmen* europees, llatinoamericanes i internacionals, i també les visites al Marroc en relació, particularment, amb els menors no acompanyats, o bé la nostra recent missió a Tunísia.

La preocupació per la presència de Catalunya com a regió dins de l'àmbit europeu ens va portar a organitzar la I Trobada de Defensors Regionals de la Unió Europea a Barcelona i a impulsar les posteriors trobades a Florència, a Brussel·les i, fa tot just uns dies, a València. En aquesta mateixa línia cal situar diversos convenis de col·laboració que vam signar amb els defensors cívics de la regió de la Toscana.

A nivell català, i per apropar la institució als ciutadans i donar-la a conèixer, m'agradaria esmentar la signatura del conveni amb l'ONCE, que ens ha permès disposar de les nostres publicacions i butlletins en Braille –aquí ho tindran...

La presidenta

Gràcies...

El síndic de Greuges

Gràcies a l'ajut de l'ONCE, que ens ha permès disposar de les nostres publicacions i butlletins en Braille –aquí en tenim un exemplar– i en sistema sonor, així com també la realització d'accions que contribueixin a facilitar les persones cegues o deficients visuals l'accés autònom al Síndic, és a dir, com nosaltres hem d'atendre aquesta gent que vénen a la nostra institució, i ens faran un curset de com podem atendre aquesta gent, perquè puguin exercir el seu dret de queixa.

A nivell acadèmic i d'estudi i investigació, com recordaran, vam crear la Càtedra d'Immigració per aprofundir en l'estudi i anàlisi d'aquesta matèria, i properament signarem un conveni amb la Universitat Autònoma de Barcelona, amb l'objectiu d'acostar la institució als universitaris, amb la realització, entre d'altres, d'un curs sobre el Síndic de Greuges de Catalunya, que s'impartirà aquest mateix any. L'esforç de descentralització que es fa amb visites de diferents indrets de Catalunya, que jo faig, que jo faig acompanyat dels meus col·laboradors, gaudeix –els ho haig de dir– d'una valoració molt, molt positiva, tant per part de les institucions que visitem, com també per tots els ciutadans i ciutadanes de les comarques que ens vénen a trobar.

De totes maneres, no ens hem d'oblidar d'estudiar les possibilitats de descentralització de l'oficina, per la qual cosa hem fet un estudi sobre aquest tema, per si algú de vostès ens vol fer arribar els seus comentaris o idees i facilitar que en la propera legislatura el Parlament pugui adoptar els acords que corresponguin.

Li donaré primer a la presidenta i després donaré a tots els grups parlamentaris un estudi que nosaltres hem fet de possibles solucions en aquest tema, no? Ens agradaria, d'una forma informal –com que això ha de ser, en tot cas, per a la propera legislació–, que ens puguin fer arribar els seus comentaris, per poder ajustar aquelles coses que vostès creguin que hauríem d'avançar en aquest sentit.

Il·lustres senyores diputades, il·lustres senyors diputats, quedo a la seva disposició per als aclariments addicionals que requereixin. Si he omès alguna resposta ha estat involuntàriament, i, si em recorden alguna pregunta, intentaré atendre-la directament.

Vull expressar el meu reconeixement a l'Administració parlamentària, a tot el personal i, en particular, a l'equip d'administradors parlamentaris i a l'equip de lletrats. No vull acabar sense reiterar-los que treballar amb tots vostès ha estat ben gratificant per a mi i per a tot l'equip del Síndic, i vull agrair-los un cop més la seva comprensió amb les nostres mancances i el seu suport, que ha potenciat la nostra tasca.

Il·lustres senyors diputats, il·lustres senyores diputades, membres de la Mesa, il·lustre senyora presidenta, moltes, moltes gràcies.

La presidenta

Gràcies a vostè, senyor Anton Cañellas. I donem pas, en tot cas, a les intervencions dels diferents grups, si és que volen fer alguna pregunta de nou o algun comentari.

El Sr. Lladó i Isàbal

En aquest cas, senyora presidenta, si em permet, suposo que seria el sentiment de tots plegats, almenys per part del nostre Grup, afegir-nos a les paraules que ha dit vostè i agrair molt sobretot al senyor Cañellas i a tot el seu equip, al llarg d'aquesta legislatura –que serà avui la darrera compareixença, no?–, totes les facilitats que ens han donat a nivell d'informació i tots els documents que ens han fet arribar. Per tant, jo crec que la senyora presidenta ho pot fer millor que jo, perquè és en nom de tots, però el nostre Grup, en tot cas, li vol agrair tota la seva tasca al llarg d'aquesta legislatura.

Moltes gràcies.

(Pausa.)

La presidenta

Doncs, el senyor David Pérez... No? (Pausa.) Bé.

Bé, en primer lloc, agrair-li l'últim document de feina que ens ha donat, però, com que deixava clar que seria per a la propera legislatura, en tot cas, és un document de treball que s'ha de tenir en compte.

I, molt conscients tots que aquesta Comissió és la darrera que hi haurà en aquesta legislatura, encara que queda el Ple i tindrem ocasió de veure'ns de nou, i tenint en compte que aquesta mateixa diputada com a presidenta no sap si tornarà a estar en el Parlament, i potser a altres diputats els passa el mateix, sí que volíem agrair-li, doncs, tot el que ha sigut la seva tasca, la seva relació amb el Parlament, que jo crec que com a síndic ha «mimat», i ha «mimat» molt conscient de la importància que té no només per a la sindicatura, sinó donar comptes de la gestió feta per la sindicatura en el Parlament. I, per tant, doncs, desitjar que la tasca que encara han de continuar fent, doncs, segueixi en aquesta línia, que, a més a més, s'ha vist expressat, en les diferents comissions que hem fet, que té un elevat consens de tots els grups parlamentaris. I crec que amb això expresso el que, una mica, estava en els ànims de tots voler-li assenyalar al síndic i a tot l'equip que fa possible el treball de la sindicatura.

Bé, doncs, si no hi ha res més, s'aixeca la sessió. Gràcies.

La sessió s'aixeca a la una del migdia i cinc minuts.